

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 17 Ekim 2015
Sayı: 17952

32658

Rıza TÜRME

İzmir Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Konuyla ilgili sorularımın **Adalet Bakanı Sadullah Ergin** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince saygılarımla talep ederim.

4721 no'lu Medeni Kanun'un 187 maddesi, kadının evlenmekle kocasının soyadını alacağını, ancak evlendirme memuruna veya daha sonra nüfus idaresine yapacağı yazılı başvuruyla kocasının soyadı önünde önceki soyadını kullanabileceğini belirtmektedir. Söz konusu hüküm, evli kadınların sadece kızlık soyadlarını veya evlenmeden önceki soyadlarını kullanmalarını olanaksız kılmakta, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti anayasasının 10. maddesinde belirtilen kadın ve erkeklerin yasalar önünde eşitliği ilkesi ile çelişmektedir.

Bu konu ile ilgili olarak AIHM'in birçok kararı bulunmaktadır. Bunların en yenisi 3 Eylül 2013 tarihli Tuncer Güneş/Türkiye kararıdır. Bu davada Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, başvurusunun sadece evlenmeden önceki soyadını kullanmasına izin verilmemesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin madde 8 ile bağlantılı olarak 14. Maddesini ihlal ettiğine karar vermiştir. Tuncer Güneş/Türkiye kararı ile anlaşılmıştır ki, 4721 no'lu Medeni Kanun'un 187 maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "Özel hayatın ve aile hayatının korunması" ilişkin 8. Maddesini ve "Ayrımcılık yasağı" na ilişkin 14. Maddesini ihlal etmektedir.

TC Anayasası'nın 90. Maddesi, usulüne göre yürürlüğe konulmuş milletlerarası andlaşmaların kanun hükmünde olduğunu, bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamayacağını ve usulüne göre yürürlüğe konulmuş temel hak ve özgürlüklere ilişkin milletlerarası andlaşmalarla kanunların aynı konuda farklı hükümler içermesi nedeniyle çıkabilecek uyuşmazlıklarda milletlerarası andlaşma hükümleri esas alınacağını belirtmektedir.

Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 46. Maddesi gereğince, taraf devletler AIHM kararlarına uymakla yükümlüdürler.

Yukarıda gösterilen gerekçelere uygun olarak 4721 no'lu Medeni Kanun'un 187. maddesi, evli kadınların yalnızca kızlık soyadlarını kullanmasına olanak tanıyacak şekilde değiştirilerek, söz konusu maddeden kaynaklanan cinsiyet ayrımcılığı ortadan kaldırılarak, Türkiye Anayasası'nın 90. maddesinden ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 46. Maddesinden doğan yükümlülükler ne zaman yerine getirilecektir?

CHP İzmir Milletvekili

Rıza Türmen